

מראי מקומות- זבחים כ'

בעצם כל עבודה צריך קידוש חדשה, אלא דס"ל דבבואם מגלה דכל היום נחשב לעבודה אריכתא, ולכן אי"צ קידוש חדשה לכל עבודה. וכ' דלפי זה יוצא דלפי ראב"ש, דהדין קידוש הוא רק בהגברא, א"כ לא שייך ב' פסול לינה בכלל, ורק לרבי, דס"ל דהקידוש מישך שייכא להעבודות, א"כ כמו דהעבודות שייך בהו פסול לינה, כן לענין קידוש יו"ר. דהיינו, דלפי רבי הרי המים הוא צורך העבודה, ולכן שייך בו לינה, ורק דאין לינה חל מדאורייתא על מה שאינו בעין. אבל לראב"ש, כל הדין קידוש הוא רק לצורך הגברא, ולכן אין שייך בו כל הענין של לינה בכלל מן התורה, ולכן שפיר לא אמרי' לינה בין לגבי הקידוש ובין לגבי המים. וע"ש עוד באריכות.

(ג) **אף הוא עשה מוכני לכיור שלא יהיו מימיו נפסלין בלינה... לא רבי היא- הק' השפת אמת,** מה שייך לומר רבי היא, האם לא ס"ל לראב"ש שהי' מוכני בבית המקדש, וא"כ לכאור' מוכח דהי' פסול לינה על המים, דאל"כ למה הי' מוכני. ותי' דלראב"ש י"ל דהיו צריכין מוכני כדי שלא יפסול מים שבכיור ללינה לשאר דברים שצריכים מים לה, דהיינו לצורך המנחות, או למי סוטה, וא"כ שפיר היו צריכים מוכני במקדש. וכל הקו' שהק' דרבי הוא, היינו רק מלשון המשנה, דקתני שלא יהיו מימיו נפסלין, דזה לכאור' משמע דקאי אקידוש, כיון דעיקר צורך המים הי' לקידוש, וע"ז אמרי' דמתני' רבי היא.

(ד) **אף הוא עשה מוכני לכיור- הק' בחי' הגרי"ז,** איך היו משקעין הכיור בלילה, הרי כיון דבדין בית הבחירה אי' ג"כ דין כיור וכנו, א"כ בלילה איך היו מסלקין הכיור מן הבהמ"ק, הא נמצא דאין כאן בית הבחירה שלם, והניח בצ"ע.

(ה) **מוכני- הרמב"ם (בית הבחירה ג', י"ח) כ'** דהמוכני הי' כלי של חול כדי שיהיו המים שבה חול שלא יהיו נפסלין בלינה, שהכיור

(א) **לדברי האומר אין לינה מועלת בקידוש ידים ורגלים, מי כיור מהו שיפסלו- מבואר** דלדברי רבי דס"ל דלינה מועלת בקידוש ידים ורגלים, ודאי מי כיור נפסלו. אולם לכאור' גם לרבי יש להסתפק, לפי מה דאי' דקידוש ידים ורגלים אינו פסול אלא מדרבנן, מהו בהמים עצמן, האם פסולין הן מדאורייתא או לא, ולמה לא שאל הגמ' ע"ז. וע' בשפת אמת בהמשך הגמ', דדייק מרש"י לקמן דמה דאי' דלינה מדרבנן, היינו רק לינה דקידוש ידים ורגלים, אבל לגבי לינת המים, פשוט שהוא מדאורייתא, ולמה. וביאר דהגמ' כאן ס"ל דלרבי ודאי המים פסולין בלינה מדאורייתא, ולכן גזר על הידים אטו לינת המים, אבל לראב"ש דלא גזר בידים, מסופק הגמ' אם המים נפסלין בלינה נומרש"י כאן משמע דהחילוק בין ידים והמים הוא דהמים הם בעין, והמים שעל הידים אינם בעין, ולכן גזרי' הא אטו הא.

(ב) **מי כיור מהו שיפסלו, וכו'- הק' בחי' ר' ארי' לייב (ב', י"א),** הרי לעיל אמרי' דילפי' פסול לינה דקידוש ידים ורגלים מהא דכת' בגשתם, דכל גישה צריך קידוש, רק דאין צריך קידוש בכל עבודה ממש משום דכת' בבאם, אבל לכאור' אי"ז דין שהוא תלוי בלינה דכל קדשים כלל, דדין הוא בכל גישה וגישה. אבל הק' דא"כ מהו שאלת הגמ' כאן אם מי כיור נפסלו בלינה, מה ענין זה להא דלינה מועלת בקידוש יו"ר, הרי במים אין שייך דין גישה, ומה זה שייך למח' רבי וראב"ש. ותי' ע"פ החקירה שחקר בגדר דין של קידוש יו"ר, האם הוא דין בהגברא, דכל זמן שלא נתקדש בקידוש יו"ר הוי פסול לעבודה כמו פסול זרות וכל פסולי כהונה, או נימא שהוא דין בעבודה, דצריכה מקודם קידוש יו"ר. וכ' דבאמת תרתי אית להו, יש דין דהגברא מצד עצמו צריך לקידוש יו"ר, ויש עוד דין מצד העבודה דצריך קידוש יו"ר. אולם כ' דבזה פליגי רבי וראב"ש, דראב"ש דילף מבבואם, ס"ל דכל הדין קיור הוא לצורך הכהן, לקדשו שיהי' יכול לעשות העבודה. אבל רבי ס"ל דילפי' מבגשתם, דהיינו דבעצם כל גישה צריך קידוש, ומלבד מה שיש דין דהכהן צריך קידוש לצורך עצמו,

והביא רא' מספר **טהרת הקודש** דהביאור הוא היסח הדעת מן העבודה, אבל כ' דמשמע מדברי רש"י בסוף העמוד (ד"ה או דלמא) דענין ההיסח הדעת דכאן הוא היסח הדעת דשמירת הידים, וסיים דצריך עדיין בירור. וע"ע בקרן אורה (ד"ה הא) שכ' דאין הביאור שיש כאן חשש שמא הסיח דעתו, אלא דהוי כהיסח הדעת בבירור [ואולי כוונתו שזהו "דין היסח הדעת", רצ"ע].

(ט) **יצאו ידיו לא קמבעיא לן- הק' הקרן אורה** (סוד"ה יציאה), למה לא קמבעיא לן, הרי אם פסול יוצא הוא, לכאור' זה יכול להיות חל גם על ידיו. ותי' דביצאו ידיו גם פסול יוצא ליכא, דכיון כיון דגופו בפנים, אזלי' בתר גופו. וע' **בצאן קדשים** שהעיר דלכאור' שייך לומר דיש לפשוט הספק להיפוך, דאם התנא נקט דיצאו ידיו הרי הן בקדושתן, א"כ משמע דאם יצא כל גופו לא, וא"כ אם יצא כל גופו יש לפשוט דודאי צריך קידוש. ותי' די"ל דהתנא גופי' מסתפק בזה, ולכן לא כ' אלא דאם יצאו ידיו הרי הן בקדושתן, שהי' ברור אצלו, אבל לגבי יצא כל גופו לא הי' ברור, ולכן לא כ' דין זה, אבל אין לפשוט בודאי להצריך קידוש חדשה.

(י) **ת"ש פרה... שאני פרה הואיל וכל מעשיה בחוץ, לא פסלה בה יציאה- לכאור' תמוה, הרי כל הסברא לפסול הוא מטעם היסח הדעת, וא"כ מה שייך לומר דכיון דיצא לחוץ פסול, הרי יציאתה לחוץ הוא לצורך עבודתה, ומהכ"ת שיש כאן היסח הדעת. ואין לומר דזהו גופא תי' הגמ' דשאני פרה דכל מעשיה בחוץ, דא"כ מהו קו' הגמ' אי הכי למה לי קידוש. דהיינו, בשלמא אם פרה שאני, דהיינו דהקדושה שבה אינה כמו קידושי פנים, ולכן לא פסלה בה יציאה, א"ש, דהק' הגמ' דא"כ מהכ"ת לקדש כלל. אבל אם תי' הגמ' הוא דכיון דכל מעשיה בחוץ, ממילא אין כאן היסח הדעת כלל, א"כ מהו הקו' בכלל שלא יקדש. ומזה הוכיח הגרי"ז בריש סוגיין דיציאה הוי פסול אפי' בלא היסח הדעת, ותי' הגמ' דכל מעשיה בחוץ היינו שיש דין קידוש שהוא מיוחד לפרה, ואין בה פסול יציאה. וע"ז הק' הגמ' דמהכ"ת לקדש קידוש מיוחד לפרה.**

הי' כלי קדש ומקדש מה שהי' בתוכה דאם לן נפסל. והשיג הראב"ד דאנן קבלו שהמוכני אינו מקבל מים והוא גלגל וכו' כדי שיהיו מימיו מחוברים ולא יפסלו בלינה (וכמו שביאר רש"י בסוגיין). וביאר הכסף משנה כוונת הרמב"ם שהי' המוכני כלי עגול סביבות הכיור, שהי' הכיור משוקע בתוכו וכשהיו רוצים היו פותחין פי אותו כלי והמים שותתין ממנו לכיור כדי הצורך ראשון ראשון. וע"ש עוד מה שהק' סתירה לדברי הרמב"ם בכלי המקדש (ה', י"ד) דכ' כרש"י והראב"ד, וע"ע בתויו"ט (תמיד א', ד').

(ו) **דמקרות הגבר ועד צפרא לא פסלה לינה- ע' בליקוטי הלכות** (זבח תודה ד"ה ומי) דנקט דדין זה הוא רק לענין קידוש ידים ורגלים שעשה, אבל לגבי המי כיור עצמן, עמוד השחר עושה לינה כמו בכל דוכתי. אולם ע' **בשפת אמת** שכ' להסתפק בזה, דכיון דדין לינת המים תלי הגמ' לעיל בדין לינת קידוש, א"כ י"ל דכמו דלענין קידוש אמרי' דיכול לקדש קודם היום לצורך היום, א"כ אולי ג"כ לענין המים עצמה, ולא הכריע.

(ז) **יציאה מהו שתועיל בקידוש ידים ורגלים- פרש"י** האם יציאה פוסלת כמו שפוסלת כל הקדשים. ופי' בחי' הגרי"ז דשאלה זו רק למ"ד לינה פוסלת. והוסיף דכל השאלה הוא רק למ"ד לינה פוסלת רק מדרבנן, אבל למ"ד דלינה פוסלת מדאורייתא, הרי דין זה נלמד מבגשתם, וא"כ מה ענין זה כלל ליציאה, הרי מבגשתם למדין שבטל הקידוש דאתמול, ולא שיש חלות פסלות על הקידוש, אע"כ למ"ד דמדרבנן הוא, והשאלה הוא האם רבנן תקנו פסול יוצא על הידים כמו שתקנו פסול לינה עליהם. ובהמשך הגמ' דמבואר דהשאלה הוא לענין היסח הדעת, ביאר **בשיעורי הגרי"ד** בשם הגרי"ז דבאמת הגמ' שואל ב' שאלות, (א) אם תקנו חז"ל פסול יציאה על הידים כמו שתקנו בלינה. (ב) למ"ד אין לינה מועלת, אולי ביציאה איכא פסול דהיסח הדעת (שו"ר שכ"כ הבית הלוי א', ה', י"ב).

(ח) **אסוחי מסח דעתי- ע' בקהלות יעקב** (סוף סי' ט"ו) דנסתפק מהו כוונת היסח הדעת,

יא) נטמאו ידיו לא מיבעיא לן- ע' בקהלות יעקב
(ט"ז) שהביא מה שהק' המנחת חינוך, איך
שייך טומאת ידים גרידא, הרי קיי"ל דדין
טומאת ידים, שהוא טומאה דרבנן, אינו טמא
במקדש. וא"כ, עכצ"ל דמיירי דיצאו ידיו
לחוץ. וא"כ, אם כבר אמרנו דנטמאו ידיו הרי
הן בקדושתן, א"כ ודאי יצאו ידיו גרידא הרי
הן בקדושתן, דבכלל נטמאו ידיו הוא, וצ"ע.
ולהלן הביא המנ"ח דלפי הרמב"ם אפי'
נטמאו הידים בחוץ אין להם טומאה כשחזרו
למקדש, וא"כ הדרה קו' העיקרית לדוכתי'.
אולם כ' דלפי הרמב"ם יש ליישב הכל,
דלדבריו י"ל דמה דאין טומאת ידים במקדש,
היינו דאין הידים יכולים לטמא דברים
אחרים, אבל החפצא של טומאה שפיר חל
בהם, וא"כ, כמו דאם אח"כ יצאו מן המקדש
מטמא אחרים אם קבלו הטומאה בחוץ
ונכנסו לפניו, כן הדין אם קבלו הטומאה
בפנים, דנהי דאין יכולים לטמא אחרים, אבל
שפיר הם טמאים, וא"כ י"ל דזהו כוונת הגמ',
דנטמאו ידיו היינו במקדש, ושפיר הוסיף
הברייתא עוד ציור דיצאו ידיו.

יב) כי מיבעיא לן, נטמא כל גופו- הק' הבית הלוי
(א', ה', ט'), מהו השאלה, הרי ודאי צריך
קידוש, דכיון שצריך לפשוט בגדיו כשטובל,
א"כ צריך לקדש משום שהוא חסר לבישה.
ותי' די"ל דאח"כ, ודאי צריך לקדש, אלא
השאלה הוא לענין חילול העבודה, דמשום
מחוסר לבישה אינו מחלל העבודה אם אינו
מקדש עוד פעם, ולכן שפיר נסתפק להגמ'
אם מחלל העבודה משום היסח הדעת או לא.